

ROZSTANIE

Jodaeiye Nader az Simin

W KINACH OD 7 PAŹDZIERNIKA 2011

DYSTRYBUCJA W POLSCE

Al. Wojska Polskiego 41 lok. 43, 01-503 Warszawa

tel.: (+4822) 536 92 00, fax: (+4822) 635 20 01

e-mail: gutekfilm@gutekfilm.com.pl

<http://www.gutekfilm.com.pl>

ROZSTANIE
Jodaeiye Nader az Simin

Reżyseria
Asghar Farhadi

Scenariusz
Asghar Farhadi

Muzyka
Sattar Oraki

Zdjęcia
Mahmoud Kalari

W rolach głównych:

Peyman Moaadi
Leila Hatami
Sareh Bayat
Shahab Hosseini
Sarina Farhadi
Merila Zare'i
Ali-Asghar Shahbazi
Kimia Hosseini

Nader
Simin
Razieh
Hodjat
Termeh
pani Ghahraii
ojciec Nadera
Somayeh

Producent
Asghar Farhadi

Nagrody
MFF Berlin 2011 – Złoty Niedźwiedź, Nagroda Jury Ekumenicznego,
Srebrny Niedźwiedź dla najlepszych aktorów
MFF Erewań 2011 – Grand Prix

Iran
rok produkcji: 2011
czas trwania: 123 min.

Okrzyknięte przez światową krytykę arcydziełem i nagrodzone na festiwalu w Berlinie Złotym Niedźwiedziem za najlepszy film, a także nagrodami aktorskimi.

„Rozstanie”, w reżyserii twórcy głośnego „Co wiesz o Elly?”, to opowieść o dwóch rodzinach, których losy w dramatyczny sposób splatają się ze sobą. Film w doskonały sposób łączy elementy thrillera i dramatu psychologicznego, trzymając w napięciu do nieoczekiwanego finału.

STRESZCZENIE

Nader po rozstaniu z żoną zatrudnia kobietę, która ma zająć się jego chorym ojcem. Jednak nie wie, że jego nowa pracownica nie tylko jest w ciąży, ale też pracuje w tajemnicy przed swoim niezrównoważonym mężem. Wkrótce bohater znajdzie się w sieci kłamstw, manipulacji i publicznych konfrontacji.

GŁOSY PRASY

Wybitny film.

Małgorzata Sadowska, „Przekrój”

Nowy film Farhadiego, podobnie jak poprzedni, opowiada o konfrontacji ludzi należących do różnych klas społecznych, wyznających niespójne systemy wartości - po zachodniemu nowoczesne i liberalne albo oparte na fundamentalistycznych normach i zakazach. Ta nierozstrzygnięta konfrontacja dwóch światów wartości została ukazana z analityczną wnikliwością i suspensem. „Rozstanie” to nowe słowo w kinie irańskim podsztytym dotąd ideą społecznej solidarności. (...) Widz od pierwszych scen zostaje wciągnięty w skomplikowaną sytuację rodzinną. Uczestniczy w grze o prawdę, która odstania się stopniowo, ale nigdy do końca.

Tadeusz Sobolewski, „Gazeta Wyborcza”

„Rozstanie” oferuje nam obraz społeczeństwa, które wydaje się zupełnie inne niż to, w którym żyjemy, a jednak okazuje się bardzo podobne, jeśli chodzi o pewne bolesne, lecz uniwersalne prawdy. W Iranie ludzie także się rozchodzą, w Iranie ludzie cierpią na chorobę Alzheimera, w Iranie mamy również klasową walkę, wynikającą z przepaści pomiędzy uprzywilejowanymi i tymi, którzy są tych przywilejów pozbawieni. Film Farhadiego opowiada o stosunkach społecznych w dzisiejszym Teheranie, ale uderzające jest jak duża część tej historii dotyka nas samych. (...).

Ten dramat sądowy, sfilmowany niespokojną, nerwową kamerą w autentycznych teherańskich mieszkaniach i na korytarzach publicznych instytucji w fascynujący sposób pokazuje złożoność sytuacji i ciągle przesuwanie się moralnego punktu ciężkości. Wraz z upływem czasu staje się coraz bardziej jasne, że trudno tu potępić jednych i pochwalić drugich mimo że wszyscy – zarówno inteligencja, jak i klasa pracująca, tak wierzący, jak i niewierzący – zawsze w innych upatrują źródła swoich problemów. Postaci Farhadiego najpierw zdobywają naszą sympatię, następnie w mgnieniu oka ją tracą, by za chwilę odzyskać ją z powrotem.

Jonathan Romney, „The Independent”

„Rozstanie”, pasjonujący moralny i społeczny dramat rozgrywający się we współczesnym Iranie, udowadnia, że Asghar Farhadi, autor świetnego „Co wiesz o Elly”, zasługuje na miejsce w pierwszym rzędzie współczesnych mistrzów światowego kina. (...).

Irański reżyser wykazuje tak doskonałe panowanie nad rytmem kryminalnego wątku, że jego film można porównać do klasycznych obrazów Hitchcocka. Jednak łączy je z czymś, co już stało się jego specjalnością – niezwykłym wyczuciem w rysowaniu etycznych niuansów. Farhadi w swojej historii nie tylko uderza w czułe punkty, opowiadając o mężczyznach i kobietach, dzieciach i rodzicach, sprawiedliwości i religii we współczesnym Iranie. Stawia też wnikliwe i aktualne pod każdą szerokością geograficzną pytania o odpowiedzialność, podmiotowość, możliwość bezwarunkowego wyboru prawdy zamiast kłamstwa i o to jak cienka linia dzieli pryncypialność i dumę (szczególnie tę w męskim wydaniu) od samolubności i tyranii.

Lee Marshall, „Screen Daily”

Asghar Farhadi drwi z nas, z naszego poczucia uczciwości, gry pozorów, według której przypisujemy innym role, winy, słowa, działania. Czy rzeczywiście znamy prawdę, wiemy, co się wydarzyło, jaki był rozwój wypadków? (...) Asghar Farhadi udowadnia jak często jesteśmy w błędzie przyjmując coś za pewnik. Nie tylko potwierdza, że dajemy się zwodzić własnym domysłom i wyobrażeniom, przewrotnie ukazuje, że choć prawda jest najważniejsza, często wcale nie o nią chodzi. Prawda po prostu nie wystarcza, nikogo nie ratuje. (...) „Rozstanie” to film niezwykle wyważony. Uniwersalny w swoim przesłaniu, świetnie obsadzony i zagrany, a przy tym skromny. Intymny rodzinny dramat ukazuje złożoną irańską rzeczywistość, podziały społeczne i klasowe oraz przypisane im funkcje, zależności. (...) Owacje na stojąco, najlepszy film Berlinale.

Anna Serdiukow, stopklatka.pl

WYWIAD Z REŻYSEREM

Co było impulsem do powstania tego filmu? W jakich warunkach narodził się jego pomysł?

Byłem w Berlinie, pracując nad scenariuszem do filmu, który miał w całości rozgrywać się w tym mieście. Pewnego wieczoru, w kuchni moich przyjaciół, usłyszałem irańską muzykę dobiegającą zza ściany, z mieszkania sąsiadów. Nagle mój umysł ogarnęły wspomnienia, obrazy powiązane z inną historią. Próbowałem je wymazać, skoncentrować się na materiale, nad którym pracowałem. Nie udało się – pomysły i obrazy już się we mnie zadomowiły. Nie chciały mnie opuścić – na ulicach, w środkach transportu prześladował mnie załazek historii z innego świata i zagarniał mój berliński czas. W końcu zaakceptowałem, że każdego dnia zbliżam się do tej historii coraz bardziej. Wróciłem więc do Iranu i zacząłem pracować nad tym scenariuszem. Ale można powiedzieć, że ten film został poczęty w kuchni w Berlinie.

Jak pracujesz z aktorami?

Zwykle zajmuje mi wiele czasu, aby dobrać aktorów i tym razem nie było inaczej. Starłem się też nie zaprzętać uwagi moich aktorów wymową filmu lub moją ogólną wizją. Myślę, że aktor nie potrzebuje ogólnego znaczenia filmu, powinien się raczej skupić na określeniu i motywacjach własnej postaci. W zasadzie moja metoda polega na tym, aby w pełni dostosować się do każdego aktora, do jego lub jej stylu bycia i działania. Dlatego próby są dla

mnie zawsze tak ważne. To wtedy aktorzy stają się postaciami. Taka postawa powoduje, że podczas zdjęć możemy się już skupić na szczegółach, bo zarys zawsze już mamy. Spędzamy długie godziny na próbach, pracując z bardzo szczegółowym scenariuszem, za którym precyzyjnie podążamy, tak aby każdy aktor mógł dostrzec i zrozumieć różne wymiary swojej postaci. Takie podejście prawdopodobnie wyniosłem z mojej pracy w teatrze. To oczywiście nie oznacza, że nie ma miejsca na różne opinie i propozycje, ale wszyscy zgadzamy się co do tego, że miejsce na dyskusję jest w czasie prób. Kiedy zaczynamy kręcić, wiadomo, że zmiany mogą być jedynie minimalne.

W jakich warunkach odbywały się zdjęcia?

Wszystkie sceny były kręcone w naturalnych plenerach. Jedynie sceny w sądzie i w biurze sędziego, w miejscach, w których nie dostaliśmy pozwolenia na zdjęcia, kręciliśmy w dwóch nieczynnych szkołach.

Czy tytułowe rozstanie, które jest przecież osią filmu, dotyczy tylko pary głównych bohaterów?

Myślę, że nie jest najistotniejsze, aby publiczność знаła moje intencje ze wszystkimi szczegółami. Wolałbym, aby raczej opuścili kino z głową pełną pytań. Wierzę, że dzisiejszy świat potrzebuje więcej pytań niż odpowiedzi. Odpowiedzi powstrzymują wątpliwości, zastanawianie się, myślenie. Od pierwszej sceny przyświecało mi takie założenie. Pada w niej pytanie, czy irańskie dziecko ma przed sobą lepszą przyszłość w kraju czy za granicą? Jest pytanie, ale nie ma na nie odpowiedzi. Moim pragnieniem było, aby widz sam stawiał sobie tego rodzaju pytania.

Dwie wiodące postaci filmu to kobiety. Dlaczego?

W moich filmach staram się pokazać realistyczną i złożoną wizję postaci, zarówno męskich jak i kobiecych. Nie wiem właściwie, dlaczego to kobiety częściej stają się siłą napędową. Być może jest to nieświadomy wybór. Być może jest również tak, że w społeczeństwie, w którym kobiety poddane są prześladowaniom, mężczyźni również nie mogą żyć w spokoju. Obecnie w Iranie to kobiety walczą o to, aby odzyskać prawa, których zostały pozbawione. Są one nie tylko bardziej zdeterminowane, ale też i bardziej odporne. Jednak tu, mimo że obie postaci są kobietami, dokonują one zupełnie odmiennych życiowych wyborów. Obie łączy jedynie to, że starają się ocalić swoją skórę. Poza tym wszystko je dzieli - jedna jest z niższej klasy, ze wszystkimi towarzyszącymi temu szczegółami, druga pochodzi z klasy średniej.

Czy intencja narysowania dwóch tak kontrastujących ze sobą portretów kobiecych była świadoma?

Zachodnia publiczność często ma do czynienia z bardzo szczególnym, fragmentarycznym wizerunkiem irańskiej kobiety – istoty pasywnej, uwięzanej w domu, dalekiej od wszelkiej społecznej aktywności. Być może część kobiet w Iranie tak żyje, ale większość jest obecna i aktywna w sferze publicznej, często, pomimo restrykcji, jakim są poddane, nawet bardziej niż mężczyźni. Oba typy kobiet są pokazane w moim filmie i żadna z nich nie jest ani potępiona ani uznana za bohaterkę. Konfrontacja pomiędzy nimi to nie jest walka dobra ze złem. One są po prostu dwiema odmiennymi wizjami dobra. Według mnie właśnie tego rodzaju sytuacje stanowią idealną przestrzeń dla budowania współczesnych tragedii. Konflikt wybucha pomiędzy dwoma pozytywnymi jednostkami, co sprawia, że widz nie wie, komu sekundować,

z czyjego zwycięstwa się cieszyć. Mam nadzieję, że w ten sposób ludzie będą odbierać napisaną przez mnie historię.

Czy konieczna jest znajomość realiów, kultury czy języka, aby znaleźć i zrozumieć wszelkie możliwe poziomy znaczeniowe tego filmu?

Prawdopodobnie irańskim widzom łatwiej jest nawiązać pełną relację z tym filmem. Znajomość języka, ale także kontekstu i struktury społecznej, w której osadzona jest historia z pewnością pozwala otworzyć się na mniej oczywiste interpretacje. Jednak serce filmu to portret małżeństwa, pary głównych bohaterów. A małżeństwo to relacja pomiędzy dwojgiem ludzi, często pozbawiona zawieszenia w konkretnym czasie i konkretnej sytuacji społecznej. Istota stosunków międzyludzkich jest niezależna od miejsca czy kultury. One rozgrywają się przecież w każdych warunkach, we wszystkich nowoczesnych społeczeństwach i to one decydują o tym jak współczesny świat wygląda. Myślę więc, że temat filmu sprawia, że jest on dostępny dla szerszej publiczności, ponad geograficznymi, kulturowymi i językowymi granicami.

Asghar Farhadi

Urodził się w 1972 roku w Isfahan. Już w szkole interesował się pisaniem, teatrem i kinem i uczęszczał na zajęcia w Irańskim Stowarzyszeniu Młodego Kina. Zaczynał, realizując filmy na taśmie 8 i 16 mm. W 1998 roku skończył Wydział Reżyserii na Uniwersytecie Teherańskim. W czasie studiów napisał i wyreżyserował kilka teatralnych etiud studenckich, pisał dla radia, współtworzył również telewizyjne seriale.

W 2001 roku Farhadi napisał scenariusz filmu Ebrahima Hatamikia „Low Heights”, który okazał się zarówno komercyjnym, jak i artystycznym sukcesem. Jego reżyserskim debiutem był film „Rags dar ghoobar” z 2003 roku. Po „Shahr-e-ziba” z 2004 i „Chahar Ahanbeh-souri” z 2006. Farhadi wyreżyserował film „Co wiesz o Elly?”, za który otrzymał Srebrnego Niedźwiedzia za najlepszą reżyserię na Berlinale w 2009 roku. „Rozstanie” to jego piąty film.

Filmografia:

1988 Janali (kr.m.)
1989 Radio (kr.m.)
1990 Donyaye divarha/ The World of Walls (kr.m.)
1991 Majerahaye filmsaz / The Adventures of Mr. Filmmaker (kr.m.)
1992 Cheshm-ha . The Eyes (kr.m., dok.)
1998 Sim /The Wire (kr.m.)
2003 Rags dar ghoobar / Dancing in the Dust
2004 Shahr-e-ziba / Beautiful City
2006 Chahar Ahanbeh-souri / Fireworks Wednesday
2009 Co wiesz o Elly? / Darbareye Elly
2011 Rozstanie / Jodaeiye Nader az Simin